

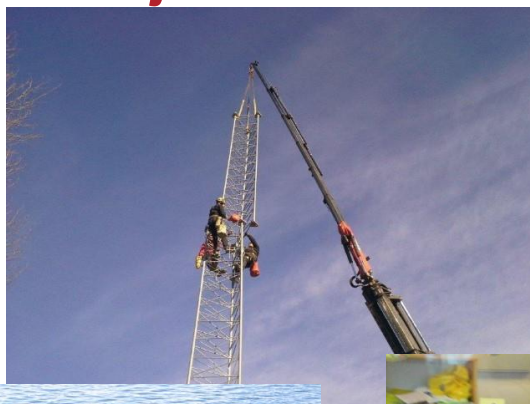
A large, abstract red graphic on the left side of the slide, consisting of a thick, curved shape that resembles a stylized 'C' or a partial circle, with a smaller, rounded square shape positioned below it.

Fagarbeiderkompetanse som konkurransfaktor

Alf Inge Fillingsnes

Relacom

En entreprenør innen telecombransjen

98 lærlinger

- ◆ Telekommunikasjonsmontør
- ◆ Elektriker
- ◆ Dataelektroniker
- ◆ (Kontor og administrasjon)

Relacom og dets forløpere har hatt lærlinger siden midten av 90-tallet. Vi har i dag 674 fagarbeidere.

Mål:

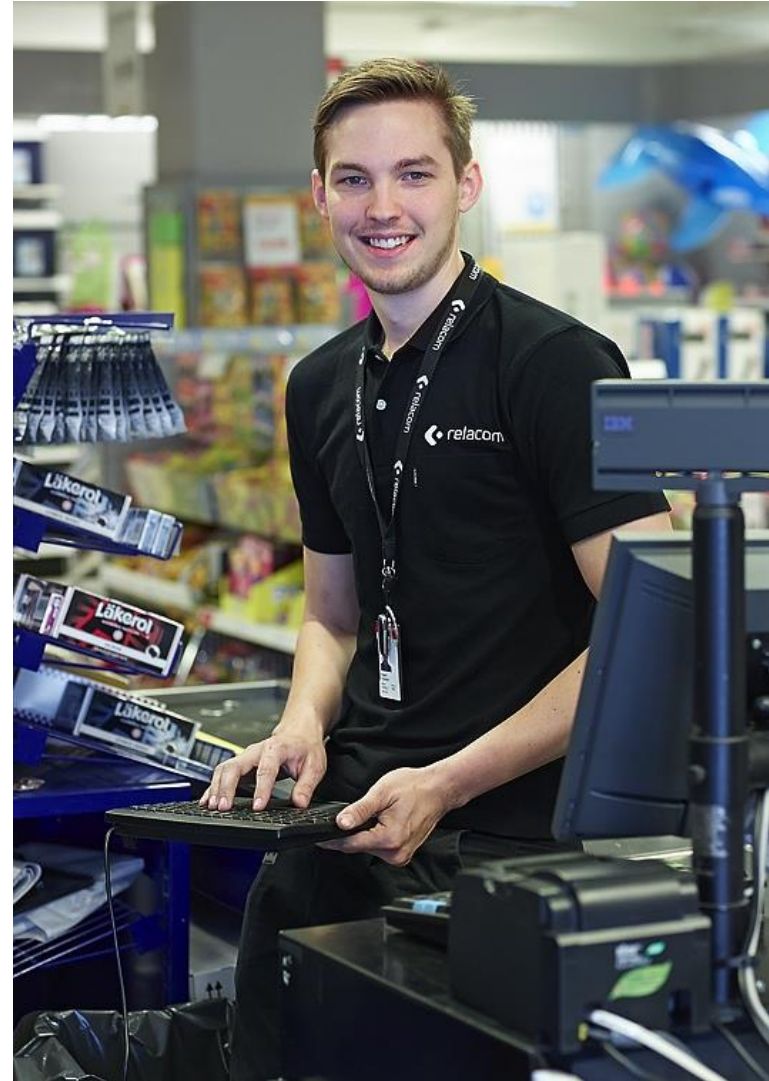
- 20 % av antall fagarbeidere
- i dag er tallet ca 15 %

Hvorfor tar vi inn lærlinger

- ◆ Samfunnsansvar
- ◆ Viktig rekrutteringsvei
- ◆ Endre alderssammensetning
- ◆ Ny fremtidsrettet kompetanse inn i bedriften
- ◆ **Konkurransefortrinn**
- ◆ Etc

Fagarbeiderkompetanse
som konkurransefaktor

Talentmangel

Manpower sin undersøkelse som kartlegger talentmangel på arbeidsmarkedet.

Dette er topp 10-listen over talentmangel i Norge:

- 1. Faglært arbeidskraft**
2. Pedagogisk personell
3. Ingeniører
4. Selgere
5. Ledere
6. Prosjektledere
7. Leger og helsepersonell (ikke sykepleiere)
8. Regnskap og økonomimedarbeidere
9. Sjåførere
10. Teknikere

*) Sakset fra KarriereStart.no

Hvordan rekruttere fagarbeidere?

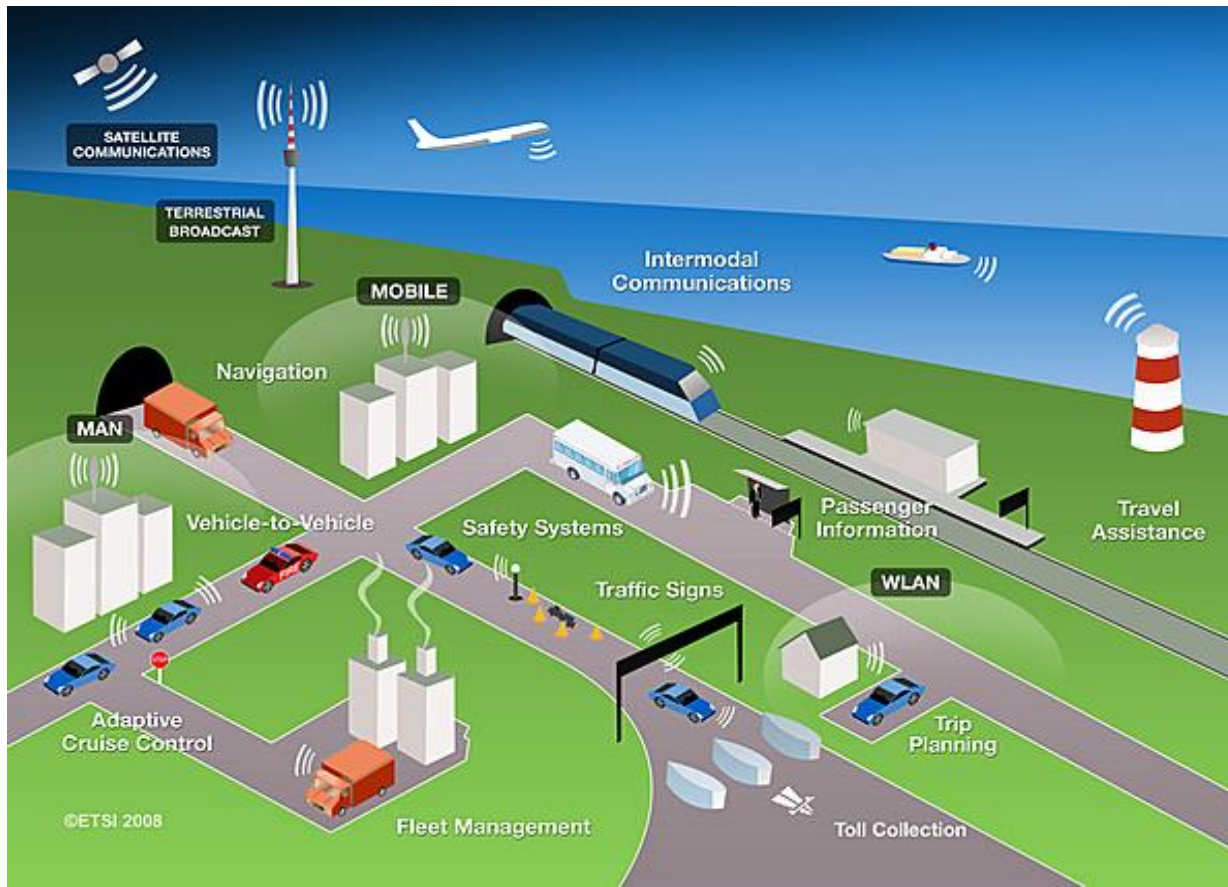
- ◆ I fra utlandet. Både ved å ansette og ved å benytte utleieselskaper
  - ◆ Annen opplæring enn i Norge
  - ◆ Annen kultur
  - ◆ Språkutfordringer
  - ◆ Mer uforutsigbar tilgang
- ◆ Hos andre konkurrerende firma
  - ◆ Det gir ingen rekruttering eller påfyll av fagarbeidere i markedet
  - ◆ Vi kan få en lønns spiral
  - ◆ Kan gi mer ustabile arbeidsforhold
- ◆ Lærlingeordningen
  - ◆ Den beste og i stor grad den eneste sikre arenaen for jevn og god rekruttering av dyktige fagarbeidere innenfor de ulike fagene og i bedriftene.

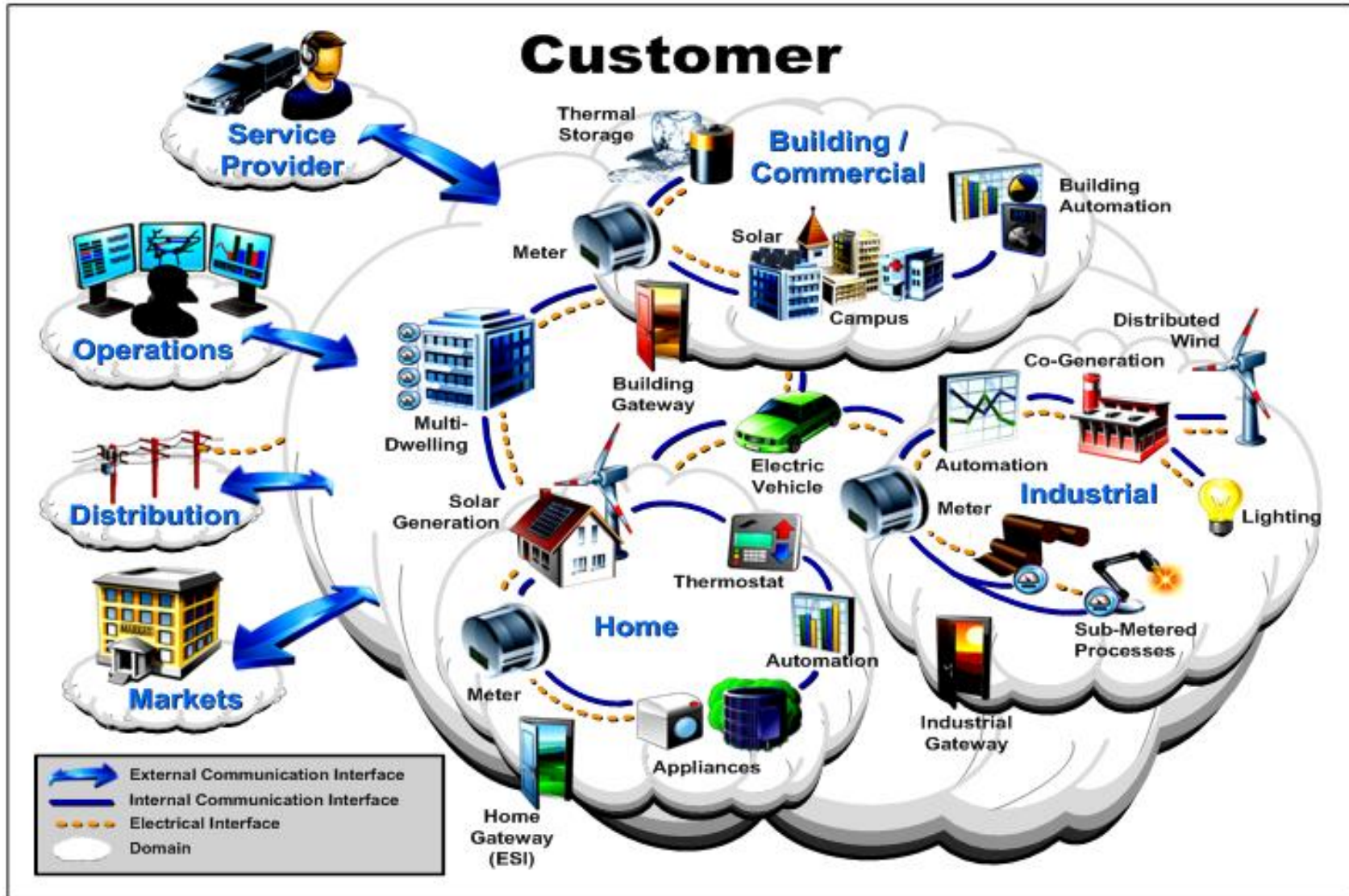
IOT, Internet of Things

- ◆ Mer og mer av det som koples til nettverkene, krever høy stabilitet og at det er funksjonelt 24/7. Antallet tilgjengelige tjenester øker for hver dag.
Noen eksempler

Intelligent transportsystem

Smart Grid, AMS

Velferdsteknologi

Fremtidens fagarbeider

◆ Nye krav til fremtidens fagarbeider

- ◆ Må kjenne til krav i lover, forskrifter og standarder. Enda viktigere enn tidligere.
  - ◆ Sikker drift av viktige tjenester, velferdsteknologi, EMC
- ◆ Integrering av ekom og el
  - ◆ Veldig mye el vil styres av elektronikk
  - ◆ Lys, varme, ventilasjon, låssystemer mm
- ◆ Telecom og elektro er lovregulerte fag og krever minimumsutdanning definert av Nkom og DSB, samt at utførelsen skal ledes av en fagansvarlig installatør (ENA, elektro).
  - ◆ Dette setter bla. begrensninger for en del utenlandske aktører og også useriøse norske aktører.
- ◆ Fremtidens fagarbeidere må kunne ta til seg ny teknologi samtidig som de skal kunne vedlikeholde «gammel» teknologi.
  - ◆ Eks. fiber vs kobberteknologi

◆ Godt system for fagopplæring

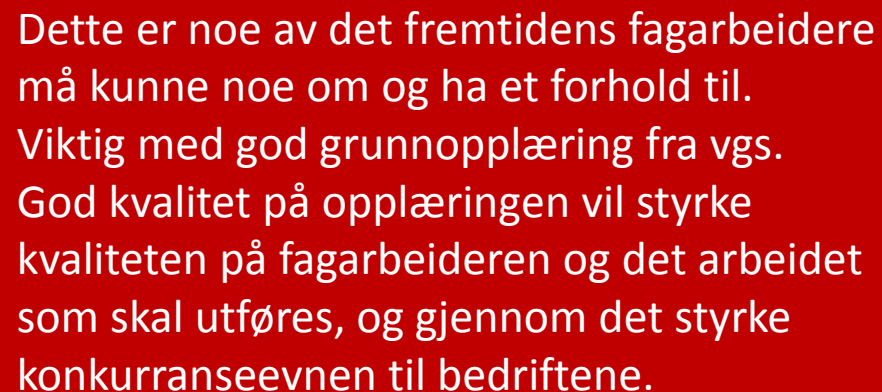
- ◆ Skole, bedrift, opplæringskontor, prøvenemd, gode læreplaner gir gode fagarbeidere
- ◆ Opplæring i vgs må stå i forhold til etterspørsel av kompetanse i markedet
- ◆ Krav i forbindelse med ny teknologi må inn på vgs - nivå

Konkurransfaktor

- ◆ Vanskelig å konkurrere på pris for store bedrifter som Relacom.
- ◆ Vi må fokusere på
  - ◆ Fagmessig utførelse
  - ◆ Kunnskap om produktet/tjenesten
  - ◆ Veiledning
  - ◆ Leveringspresisjon
  - ◆ HMS – kompetanse og etterlevelse
- ◆ Fagbrev gir ei solid plattform å bygge videre på, god basiskompetanse
  - ◆ Mange andre funksjoner i Relacom er rekruttert gjennom fagarbeideren
    - ◆ Planleggere, prosjektledere, avdelingsledere mm
- ◆ Lærebedrift for å få jobbe for det offentlige, også for mange private
- ◆ Fremtidsrettet fagkompetanse vil gi bedrifter et fortrinn

Oppsummerende begrep

- ◆ Ekomnett i sterk endring
- ◆ IoT, Tingenes internett
- ◆ Velferdsteknologi
- ◆ Intelligent transportsystem
- ◆ Smart Grid og AMS
- ◆ Kringkasting og nødnett
- ◆ Elsikkerhet
- ◆ EMC
- ◆ Frekvensbruk
- ◆ Regelverk
- ◆ Autorisasjon

Dette er noe av det fremtidens fagarbeidere må kunne noe om og ha et forhold til. Viktig med god grunnopplæring fra vgs. God kvalitet på opplæringen vil styrke kvaliteten på fagarbeideren og det arbeidet som skal utføres, og gjennom det styrke konkurransevnen til bedriftene.